

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКА ДЕРЖАВНА ІНЖЕНЕРНА АКАДЕМІЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради ЗДІА

від «09» 09 2016, протокол № 9

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказом ректора ЗДІА

№ 46/0 від «09» 09 2016

В.А.Банах

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО АКАДЕМІЧНУ МОБІЛЬНІСТЬ УЧАСНИКІВ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАПОРІЗЬКІЙ
ДЕРЖАВНІЙ ІНЖЕНЕРНІЙ АКАДЕМІЇ**

Запоріжжя
2016

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення "Про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Запорізької державної інженерної академії (надалі – Положення) розроблене на підставі "Примірного положення про академічну мобільність студентів вищих навчальних закладів України", затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.05.2013р. № 635, Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 та регламентує діяльність Запорізької державної інженерної академії щодо організації академічної мобільності здобувачів вищої освіти та встановлює єдиний порядок організації програм академічної мобільності для учасників освітнього процесу вищих навчальних закладів України на території України чи поза її межами.

1.2. Цілі, завдання та загальні правила забезпечення та реалізації академічної мобільності відповідають основним принципам Болонської декларації.

1.3. Учасники освітнього процесу та вищі навчальні заклади, що беруть участь у академічній мобільності, надалі іменуються учасниками академічної мобільності.

1.4. Академічна мобільність учасників освітнього процесу може здійснюватись на підставі міжурядових угод про співробітництво в галузі освіти, програм та проектів, угод про співробітництво між вищими навчальними закладами України або їх основними структурними підрозділами на підставі узгоджених навчальних планів, особистої ініціативи учасників освітнього процесу та інших механізмів.

1.5. *Академічна мобільність* – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність тощо в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) на території України чи поза її межами (далі – вищі навчальні заклади-партнери).

1.6. *Кредитна академічна мобільність* – навчання у вищому навчальному закладі-партнері для отримання кредитів ЄКТС, що будуть визнані у вищому навчальному закладі України, де постійно навчається здобувач вищої освіти без присудження ступеня вищої освіти вищого навчального закладу-партнера. При цьому загальна тривалість навчання не збільшується.

1.7. *Ступенева академічна мобільність* – навчання у вищому навчальному закладі-партнері, що передбачає отримання документа про вищу освіту (наукові ступені) за відповідними ступенями вищого навчального закладу-партнера.

1.8. Основними видами академічної мобільності є:

- *внутрішня академічна мобільність* – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень тощо учасників освітнього процесу академії у вищих навчальних закладах-партнерах України;

- *міжнародна академічна мобільність* – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень тощо учасників освітнього процесу академії у вищих навчальних закладах-партнерах поза межами України;

- *групова академічна мобільність* – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень групою учасників освітнього процесу у вищих навчальних закладах-партнерах, організовані академією з метою реалізації освітніх, академічних та дослідницьких програм тощо;

- *індивідуальна академічна мобільність* – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень в індивідуальному порядку учасників освітнього процесу у вищих навчальних закладах-партнерах з метою реалізації індивідуальних освітніх, академічних та дослідницьких програм тощо;

- *ініціативна академічна мобільність* – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень учасників освітнього процесу з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією академії, з метою реалізації індивідуальних освітніх, академічних та дослідницьких програм, в рамках вітчизняних і зарубіжних державних програм та проектів тощо.

1.9. Умови навчання і перебування учасників освітнього процесу щодо академічної мобільності та інші питання визначаються двосторонніми або багатосторонніми угодами між вищими навчальними закладами-партнерами.

2. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ АКАДЕМІЇ

2.1. Основними цілями академічної мобільності здобувачів вищої освіти академії є:

- підвищення якості вищої освіти;
- підвищення ефективності наукових досліджень;
- підвищення конкурентоздатності випускників академії на українському та міжнародному ринках освітніх послуг та праці;
- збагачення індивідуального досвіду здобувачів вищої освіти щодо інших моделей створення та поширення знань;
- залучення світового інтелектуального потенціалу до вітчизняного освітнього процесу на основі двосторонніх та багатосторонніх угод між вищими навчальними закладами-партнерами;
- встановлення внутрішніх та зовнішніх інтеграційних зв'язків;
- гармонізація освітніх стандартів вищих навчальних закладів-партнерів.

2.2. Основними завданнями академічної мобільності здобувачів вищої освіти академії є:

- підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти, проведення досліджень з використанням сучасного обладнання

і технологій, опанування новітніми методами дослідження, набуття досвіду проведення науково-дослідної роботи та впровадження її результатів;

- набуття професійного досвіду під час проходження навчальних та виробничих практик;

- можливість одночасного отримання здобувачем вищої освіти двох документів про вищу освіту з додатками встановленого у вищих навчальних закладах-партнерах зразка та інформацією про систему оцінювання в них навчальних здобутків здобувачів вищої освіти;

- підвищення рівня володіння іноземними мовами;

- посилення інтеграції освіти і науки, розвиток подальших наукових досліджень, поглиблення знань національних культур інших країн, а також поширення знань про мову, культуру, освіту і науку України;

- підтримка соціальних, економічних, культурних, політичних взаємовідносин та зв'язків з іншими країнами.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ПРОГРАМ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

3.1. Це Положення розроблено відповідно до:

- Закону України "Про вищу освіту";

- Закону України "Про освіту";

- Закону України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" (із змінами);

- Постанови Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 411 "Питання навчання студентів та аспірантів, стажування наукових і науково-педагогічних працівників у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах за кордоном";

- Постанови Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 787 "Про затвердження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра";

- стандартів вищої освіти;
- інших нормативно-правових актів у галузі вищої освіти.

4. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

4.1. Право на участь у програмах академічної мобільності мають здобувачі вищої освіти освітніх рівнів бакалавра (починаючи з другого курсу), спеціаліста, магістра, особи, які здобувають наукові ступені доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук, науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники.

4.2. Відповідно до домовленостей між учасниками академічної мобільності:

- здійснюється відбір учасників освітнього процесу для участі в програмах академічної мобільності;
- регламентується перелік необхідних документів для участі в програмі академічної мобільності та процедура їх подання;
- визначаються етапи, тривалість та зміст навчання, стажування або проходження практики тощо у вищих навчальних закладах-партнерах.

4.3. На період навчання в іншому навчальному закладі на території України чи поза її межами здобувачі вищої освіти мають право на збереження місця навчання та виплату стипендії протягом навчання, стажування чи здійснення наукової діяльності в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) на території України чи поза її межами. Такі особи не відраховуються із складу здобувачів вищої освіти.

4.4. Здобувач вищої освіти, крім вивчення у вищому навчальному закладі-партнері обов'язкових навчальних дисциплін, має право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін.

4.5. Перелік необхідних документів для участі в програмі академічної мобільності здобувачів вищої освіти вищих навчальних закладів-партнерів та

процедура їх подання регламентується угодами між вищими навчальними закладами-партнерами.

4.6. Етапи, тривалість та зміст навчання у вищих навчальних закладах-партнерах визначаються навчальними планами та графіками навчального процесу, затвердженими у вищих навчальних закладах-партнерах. Узгоджені навчальні плани та графіки навчального процесу затверджуються керівниками вищих навчальних закладів-партнерів.

При формуванні індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти враховується фактичне виконання ним індивідуальних навчальних планів поточного та попередніх навчальних років.

4.7. Здобувач вищої освіти, крім вивчення у вищому навчальному закладі-партнері обов'язкових навчальних дисциплін, має право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін, якщо це передбачено відповідними угодами між вищими навчальними закладами-партнерами.

4.8. На час навчання у вищому навчальному закладі-партнері здобувачу вищої освіти за його заявою надається академічна відпустка або індивідуальний план навчання, затверджений в установленому порядку.

Формами академічної мобільності для здобувачів вищої освіти вищих навчальних закладів є:

- навчання за програмами студентського обміну у вищому навчальному закладі-партнері;
- навчання за спільними освітніми програмами;
- мовні і наукові стажування;
- навчальна (дослідницька, виробнича) практика;
- участь у літніх школах;
- участь у конференціях, семінарах тощо.

4.10. Формами академічної мобільності для осіб, які здобувають наукові ступені доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук, науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників є:

- участь у семінарах, наукових школах і конференціях та інше;
- участь у спільних проектах;
- професійну діяльність;
- участь в освітній діяльності приймаючої сторони;
- вивчення досвіду приймаючої сторони;
- встановлення партнерських відносин тощо.

4.11. Фінансування учасників освітнього процесу, які реалізують право на академічну мобільність у вищих навчальних закладах-партнерах, здійснюється за рахунок коштів міжнародних фондів, установ, організацій, фізичних або юридичних осіб тощо відповідно до домовленостей між учасниками академічної мобільності.

4.12. Академічна мобільність, реалізована у формі приватної поїздки, можлива в період щорічної оплачуваної відпустки або відпустки без збереження заробітної плати за рахунок коштів науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників.

4.13. Науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники вищого навчального закладу всіх форм власності мають право на академічну мобільність для провадження професійної діяльності. При цьому їм гарантується збереження місця роботи в академії.

5. ВИЗНАННЯ ТА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ-ПАРТНЕРІ

5.1. Вищий навчальний заклад України визнає еквівалентними та перезараховує результати навчання здобувача вищої освіти у вищому навчальному закладі-партнері.

5.2. Визнання результатів навчання здійснюється, як правило, з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ЄКТС або з використанням системи оцінювання вищого навчального закладу-партнера.

5.3. Навчальні дисципліни та інші види освітньої діяльності зазначаються в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти.

5.4. Перезарахування вивчених навчальних дисциплін здійснюється на підставі наданого здобувачем вищої освіти документа з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів ЄКТС та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків, завіреного в установленому порядку у вищому навчальному закладі, на базі якого здійснюється академічна мобільність.

5.5. Академічна різниця навчальних дисциплін визначається академією, де постійно навчається здобувач вищої освіти.

5.6. Порядок ліквідації академічної різниці відбувається у порядку, встановленому академією, де постійно навчається здобувач вищої освіти.

5.7. Атестація здобувачів вищої освіти, які реалізують право на академічну мобільність відбувається відповідно до законодавства.

5.8. Результати підсумкової атестації здобувачів вищої освіти у період навчання у вищому навчальному закладі-партнері представляються за шкалою, що діє у вищому навчальному закладі-партнері і переводяться у шкалу, яка діє в академії.

5.9. Державна атестація здобувачів вищої освіти, які навчаються за програмою академічної мобільності, здійснюється у встановленому порядку.

6. ОBOB'ЯЗКИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ-ПАРТНЕРІВ

6.1. При направленні здобувача вищої освіти на навчання академія зобов'язана:

- укласти угоду про співробітництво щодо реалізації програми академічної мобільності здобувачів вищої освіти та узгодити освітні програми;
- забезпечити вільний і рівний доступ здобувачів вищої освіти до інформації про наявні програми академічної мобільності та існуючі критерії відбору;

- надавати здобувачам вищої освіти консультативні послуги під час оформлення документів для участі у програмах академічної мобільності;
- контролювати наявність документів, що підтверджують законність перебування студентів-іноземців.

6.2. При прийнятті здобувачів вищої освіти на навчання академія зобов'язана:

- зарахувати здобувача вищої освіти, направленого на навчання на визначений договором строк відповідно до норм законодавства;
- створити усі необхідні умови для виконання здобувачем вищої освіти індивідуального навчального плану;
- сприяти здобувачам вищої освіти у вирішенні візових, житлових та побутових проблем;
- надавати можливість здобувачам вищої освіти брати участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представляти свої наукові роботи для публікацій, користуватися навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базами;
- контролювати наявність документів, що підтверджують законність перебування студентів-іноземців;
- після завершення навчання видати здобувачу вищої освіти документ з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти або документ про вищу освіту з додатком встановленого у вищому навчальному закладі-партнері зразка.

6.3. Обов'язки вищих навчальних закладів-партнерів щодо здобувачів вищої освіти, які беруть участь у програмах академічної мобільності, мають бути обумовлені у відповідних угодах між вищими навчальними закладами-партнерами щодо програм академічної мобільності здобувачів вищої освіти між вищими навчальними закладами-партнерами.

7. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ-ПАРТНЕРІВ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ПРОГРАМАХ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

7.1. Здобувачі вищої освіти мають право на:

- продовження навчання або вивчення окремих навчальних дисциплін за спорідненими спеціальностями підготовки фахівців у вищих навчальних закладах-партнерах;
- безпечні та нешкідливі умови навчання;
- користування навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базою вищого навчального закладу, що приймає;
- участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представлення своїх наукових робіт для публікацій;
- можливість отримання документа про відповідний освітній рівень встановленого у вищому навчальному закладі-партнері зразка відбувається відповідно до угоди між вищими навчальними закладами-партнерами щодо програм академічної мобільності.

7.2. Здобувачі вищої освіти зобов'язані:

- своєчасно надати необхідні документи для участі в програмі академічної мобільності;
- вчасно прибути до місця навчання;
- під час навчання дотримуватися законодавства країни перебування, правил внутрішнього розпорядку, Статуту та інших нормативно-правових документів вищого навчального закладу, що приймає;
- успішно пройти навчання за затвердженим індивідуальним навчальним планом;
- після завершення навчання у вищому навчальному закладі-партнері вчасно повернутися до вищого навчального закладу, що направив на навчання.

8. ЗВІТ ТА ОФОРМЛЕННЯ ДОКУМЕНТІВ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ ЗА ПРОГРАМОЮ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

8.1. Після повернення до академії, учасник освітнього процесу надає документ з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів ЄКТС та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків або звіт щодо виконання програми викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень тощо, завірений в установленому порядку у вищому навчальному закладі, на базі якого здійснюється академічна мобільність.

8.2. Академія в установленому порядку приймає рішення щодо поновлення здобувача вищої освіти на навчання після академічної відпустки, наданої для участі в програмі академічної мобільності здобувачів вищої освіти.

8.3. Якщо здобувач вищої освіти під час перебування у вищому навчальному закладі, на базі якого здійснюється академічна мобільність, не виконав програму навчання, то після повернення до академії, де він постійно навчається, йому може бути запропоновано індивідуальний графік ліквідації академічної заборгованості, затверджений в установленому порядку або повторний курс навчання. У цьому випадку форму фінансування навчання студента визначає академія.

9. ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН ТА ДОПОВНЕНЬ

9.1. Зміни та доповнення до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Запорізької державної інженерної академії погоджуються та затверджуються в тому ж порядку, що і саме Положення.